

Khai mở Cơ hội: Tác động của Nghị định
96/2026/NĐ-CP

Cập Nhật Pháp Lý | Tháng 6 Năm 2026

Vào ngày 31 tháng 3 năm 2026, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 96/2026/NĐ-CP (**Nghị Định 96**), đóng vai trò là văn bản hướng dẫn chính cho Luật Đầu tư 2025. Nghị định mới này thay thế Nghị định 31/2021/NĐ-CP (**Nghị Định 31**), văn bản trước đây hướng dẫn thi hành Luật Đầu tư 2020. Nghị Định 96 có hiệu lực thi hành kể từ ngày 31 tháng 3 năm 2026.

Dưới đây là những thay đổi trọng yếu được giới thiệu tại Nghị Định 96.

1. Thủ Tục Đầu Tư Đặc Biệt và Ưu Đãi Đầu Tư Dựa Trên Hiệu Quả

1.1. Thủ tục Đầu tư Đặc biệt đối với các dự án tại các khu vực ưu tiên

Nghị Định 96 đã cung cấp hướng dẫn chi tiết hơn về các thủ tục đầu tư đặc biệt được quy định trong Luật Đầu Tư 2025 đối với các dự án đầu tư trong khu công nghiệp, khu chế xuất, khu công nghệ cao, khu công nghệ số tập trung, khu thương mại tự do, trung tâm tài chính quốc tế hoặc phân khu chức năng trong khu kinh tế (ngoại trừ dự án yêu cầu chấp thuận chủ trương đầu tư theo quy định của Chính phủ).

Đối với các dự án này, nếu nhà đầu tư lựa chọn tuân theo thủ tục đầu tư đặc biệt, họ sẽ không bắt buộc phải thực hiện các thủ tục về chấp thuận chủ trương đầu tư, thẩm định công nghệ, lập báo cáo đánh giá tác động môi trường (ĐTM) (nếu có) hoặc lập phương án quy hoạch chi tiết, cấp giấy phép xây dựng, và các thủ tục phê duyệt, nghiệm thu và cấp phép khác trong lĩnh vực xây dựng và phòng cháy chữa cháy.

1.2. Ưu Đãi Đầu Tư Dựa Trên Hiệu Quả

Song song với việc đẩy nhanh thủ tục hành chính, Nghị Định 96 chú trọng ưu đãi đối với các trường hợp thực hiện góp vốn thực tế. Các ưu đãi thuế thu nhập doanh nghiệp, thuê đất/mặt nước giờ đây gắn liền với lộ trình giải ngân bắt buộc đối với các ngành then chốt/ngành mũi nhọn.

- Đối với lĩnh vực Nhóm 1 (Lĩnh vực Công Nghệ Chiến Lược & R&D): vốn đăng ký tối thiểu là 3.000 tỷ VNĐ (tương đương 228 triệu USD), với mức giải ngân thực tế bắt buộc ít nhất là 1.000 tỷ VNĐ (tương đương 76 triệu USD) trong vòng ba (3) năm.
- Đối với lĩnh vực Nhóm 2 (Bán Dẫn & Kỹ Thuật Số then chốt): vốn đăng ký tối thiểu là 6.000 tỷ VNĐ (tương đương 456 triệu USD), với mức giải ngân thực tế bắt buộc ít nhất là 6.000 tỷ VNĐ (tương đương 456 triệu USD) trong vòng năm (5) năm.
- Đối với lĩnh vực Nhóm 3 (Đại dự án): vốn đăng ký tối thiểu là 30.000 tỷ VNĐ (tương đương 2,28 tỷ USD), với mức giải ngân thực tế bắt buộc ít nhất là 10.000 tỷ VNĐ (tương đương 760 triệu USD) trong vòng ba (3) năm.

Các tiêu chí khác để xem xét việc một dự án có được hưởng ưu đãi hay không bao gồm, nhưng không giới hạn ở: địa điểm thực hiện; tổng vốn đầu tư ít nhất 6.000 tỷ đồng (tương đương 456 triệu USD) trong vòng ba (3) năm; doanh thu ít nhất 10.000 tỷ đồng (tương đương 760 triệu USD) trong ba (3) năm; phát triển nhà ở xã hội; và ứng dụng công nghệ cao.

2. Đột Phá Trong Gia Nhập Thị Trường: Thiết Lập Hiện Diện Địa Phương Trước Và Quy Tắc 12 Tháng

Điều 72 của Nghị định 96/2026/NĐ-CP tạo ra một bước ngoặt cơ bản bằng cách cho phép các nhà đầu tư nước ngoài thành lập tổ chức kinh tế (nhận Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp (**ERC**) trước khi có được Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư (**IRC**). Điều này cho phép tạo ra dấu ấn vận hành ngay lập tức, chẳng hạn như ký hợp đồng thuê, mở tài khoản ngân hàng và thuê nhân sự chủ chốt trong khi các chi tiết cụ thể của dự án đang được hoàn thiện.

- (i) Yêu Cầu Bắt Buộc: Pháp nhân mới thành lập phải hoàn tất thủ tục xin cấp IRC cho dự án đầu tư chính trong vòng mười hai (12) tháng kể từ ngày được cấp ERC).
- (ii) Không Tuân Thủ: Việc không xin được IRC trong thời hạn luật định này sẽ dẫn đến việc không thể bắt đầu hoạt động kinh doanh.

3. Cập Nhật Về Gia Nhập Thị Trường FDI & Các Lĩnh Vực Hạn Chế

3.1 Cập Nhật Về Gia Nhập Thị Trường FDI & Các Lĩnh Vực Hạn Chế

- (i) Cấm tuyệt đối: Nhà đầu tư nước ngoài bị nghiêm cấm đầu tư vào bất kỳ ngành nghề kinh doanh nào được quy định tại Mục A, Phụ lục I của Nghị Định 96. Hai mươi ba (23) ngành nghề này bao gồm hoạt động báo chí, dịch vụ công chứng và giám định tư pháp, lưu ý rằng các ngành nghề này vẫn giữ nguyên so với quy định tại Nghị Định 31.
- (ii) Tiếp cận thị trường có điều kiện: Đối với các ngành nghề được liệt kê tại Mục B Phụ lục I của Nghị Định 96 liên quan đến các ngành, nghề hạn chế tiếp cận thị trường đối với nhà đầu tư nước ngoài, (a) hoạt động xây dựng của nhà thầu nước ngoài và (b) quản lý, vận hành các nền tảng thương mại điện tử trung gian, mạng xã hội thương mại điện tử và nền tảng thương mại điện tử tích hợp đã được bổ sung vào danh mục so với Nghị Định 31.

3.2 Tiềm Năng Tiếp Tục Cắt Giảm Các Ngành Nghề Kinh Doanh Có Điều Kiện

Bên cạnh các cải cách thủ tục theo Nghị định 96, ngày 15 tháng 5 năm 2026, Chính phủ ban hành Nghị quyết số 66.17/2026/NQ-CP về việc cắt giảm, sửa đổi ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện (**Nghị Quyết 66.17**). Nghị Quyết 66.17 này nhằm mục đích tiếp tục tự do hóa môi trường đầu tư. Động thái này báo hiệu một sự chuyển dịch chiến lược từ kiểm soát hành chính sang tăng trưởng dựa trên thị trường, thông qua việc cắt giảm đáng kể số lượng các ngành nghề cần phải phê duyệt quy định trước.

Chính phủ dựa trên ba (3) nguyên tắc cốt lõi để cắt giảm ngành nghề kinh doanh có điều kiện, nhằm tinh gọn môi trường đầu tư:

- (i) Loại bỏ các hạn chế không cần thiết: Xóa bỏ các ngành, nghề không còn đáp ứng các tiêu chí quy định chặt chẽ về quốc phòng, an ninh, trật tự, an toàn xã hội, đạo đức xã hội hoặc sức khỏe cộng đồng.
- (ii) Chuyển đổi sang phương thức quản lý hậu kiểm: Bãi bỏ các lĩnh vực mà các yêu cầu vật chất (như nhà kho, cơ sở vật chất), quy trình vận hành, hoặc tiêu chuẩn chuyên môn có thể được quản lý thông qua tiêu chuẩn kỹ thuật và tiêu chí chuyên môn, chuyển việc giám sát từ “tiền kiểm” sang “hậu kiểm”.
- (iii) Đảm bảo tính rõ ràng và khả năng định lượng: Cắt giảm, sửa đổi những ngành, nghề mà điều kiện đầu tư kinh doanh không rõ ràng hoặc có tính chất tương tự nhau, đã được kiểm soát thông qua hoạt động quản lý khác hoặc những ngành, nghề mà từ khi được quy định cho đến nay vẫn chưa ban hành được điều kiện đầu tư kinh doanh hoặc đã không còn quy định điều kiện đầu tư kinh doanh.

Theo đó, Nghị Quyết 66.17 giới thiệu danh sách ngành nghề kinh doanh có điều kiện mới (**Danh Sách Mới**) sẽ thay thế danh sách ngành nghề kinh doanh có điều kiện quy định tại Phụ Lục IV của Luật Đầu Tư 2025. Danh Sách Mới bao gồm một trăm bốn mươi hai (142) ngành nghề kinh doanh có điều kiện, ít hơn năm mươi sáu (56) ngành, nghề kinh doanh so với danh sách quy định tại Phụ lục IV của Luật Đầu Tư 2025. Các lĩnh vực như kinh doanh tái

bảo hiểm, môi giới bảo hiểm, kinh doanh khoáng sản và kinh doanh khí được loại bỏ khỏi Danh Sách Mới.

Bằng việc loại bỏ năm mươi sáu (56) ngành nghề kinh doanh này, Chính phủ xóa bỏ yêu cầu về giấy phép kinh doanh đối với các lĩnh vực như tái bảo hiểm và kinh doanh khí. Nhà đầu tư cần lưu ý rằng, mặc dù yêu cầu chung về giấy phép kinh doanh có thể được gỡ bỏ nhằm giảm chi phí tuân thủ, doanh nghiệp vẫn phải tuân thủ các Tiêu Chuẩn Kỹ Thuật Quốc Gia, sẽ được các Bộ ngành liên quan nghiên cứu và ban hành trước ngày 1 tháng 7 năm 2026, và các yêu cầu vận hành được quy định bởi các luật chuyên ngành. Cải cách này chuyển đổi gánh nặng quy định từ khâu thẩm định trước (tiền kiểm) sang hậu kiểm trong quá trình hoạt động.

Nghị Quyết 66.17 đặt ra các mốc thời gian thực hiện, yêu cầu tất cả các bộ, ngành liên quan nghiên cứu và ban hành Tiêu Chuẩn Kỹ Thuật Quốc Gia đối với các ngành nghề kinh doanh không còn nằm trong Danh Sách Mới trước ngày 1 tháng 7 năm 2026. Đối với các ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện đó, tổ chức, cá nhân được tiếp tục sử dụng các loại giấy phép, giấy chứng nhận, chứng chỉ, văn bản xác nhận hoặc hình thức văn bản cho phép đầu tư, kinh doanh khác do cơ quan nhà nước có thẩm quyền đã cấp đến hết thời hạn của văn bản, giấy tờ đó.

Nghị Quyết 66.17 sẽ có hiệu lực thi hành từ ngày 1 tháng 7 năm 2026 đến hết ngày 28 tháng 2 năm 2027, trong thời gian đó các cơ quan liên quan sẽ rà soát các văn bản pháp luật liên quan để đề xuất sửa đổi nhằm phản ánh những thay đổi này. Nghị Quyết 66.17 cũng quy định rằng nếu bất kỳ Luật, Nghị quyết của Quốc hội, Pháp lệnh, hoặc Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội nào được thông qua quy định về các lĩnh vực tương tự, Nghị Quyết 66.17 này sẽ hết hiệu lực. Nghị Quyết 66.17 được xây dựng như một công cụ cấp bách và tạm thời nhằm giảm thiểu ngay các rào cản hành chính trong khi chờ sửa đổi các luật chuyên ngành. Thời gian hiệu lực của Nghị Quyết 66.17 có thể được coi là giai đoạn thí điểm để Chính phủ đánh giá hiệu quả của phương thức hậu kiểm trước khi ban hành các luật chuyên ngành liên quan.

Nghị Định 96 không chỉ đơn thuần là sự cập nhật thủ tục; mà là sự tái định vị cạnh tranh của Việt Nam trong chuỗi cung ứng toàn cầu. Bằng cách chuyển trọng tâm sang tuân thủ hậu kiểm và phân cấp quyền lực cho Sở Tài chính, Chính phủ đã cung cấp các công cụ pháp lý cho một chu kỳ đầu tư nhanh chóng và linh hoạt hơn.

Tác giả

Dương Thị Mai Hương
Luật Sư Thành Viên
huong.duong@frasersvn.com

Đặng Đình Đức
Luật Sư
duc.dang@frasersvn.com

Văn phòng TP. Hồ Chí Minh

Số 19.01, tầng 19, Tòa nhà Đức
33 Lê Duẩn, Phường Sài Gòn
Thành phố Hồ Chí Minh
Điện thoại: +84 28 3824 2733

Văn phòng Hà Nội

Số 1503, tầng 15, Tòa nhà Pacific Place
83B Lý Thường Kiệt, Phường Cửa Nam
Hà Nội, Việt Nam
Điện thoại: +84 24 3946 1203

Website www.frasersvn.com
Email legalenquiries@frasersvn.com